Anne-Baba ?zleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anne-Baba ?zleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16020

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Anne-Baba ?zleme Ölçe?i, ergenlik dönemindeki bireylerin alg?lad??? ebeveyn izleme davran??lar?n? çe?itli boyutlarda ölçmek amac?yla Türk kültürüne uyarlanm?? 27 maddelik bir psikometrik araçt?r. Ölçek, **psikometrik özellikler** aç?s?ndan incelenmi? olup, özellikle ebeveynlerin çocuklar?n?n ya?am alanlar?na (okul, sa?l?k, dijital ortamlar ve sosyal çevre) yönelik uygulad??? dolayl? ve do?rudan izleme stratejilerini kapsamaktad?r. Ölçe?in uyarlama çal??mas?, güvenirlik ve geçerlik analizleriyle desteklenerek, alanda kullan?ma uygunlu?u gösterilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Anne-Baba ?zleme Ölçe?i, Ebeveynlik, Ergenlik, **Ebeveyn izlemesi**, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Geli?im Psikolojisi.

Yazarlar

Hülya Karata?, Cengiz Öztürk

Amaç

Anne-Baba ?zleme Ölçe?i'nin temel amac?, ergenlerin bak?? aç?s?yla ebeveynleri taraf?ndan uygulanan farkl? izleme türlerinin s?kl???n? ve yo?unlu?unu belirlemektir. Bu araç, ebeveyn izlemesinin yedi farkl? alt boyutunu (Dolayl? ?zleme, Do?rudan ?zleme, Okul ?zlemesi, Sa?l?k ?zlemesi, Bilgisayar ?zlemesi, Telefon ?zlemesi ve K?s?tlay?c? ?zleme) ayr? ayr? de?erlendirerek, ebeveyn-ergen ili?kisi ve ergen geli?imine dair önemli veriler sunmay? hedefler.

Ölçek, özellikle klinik ve akademik çal??malarda, ebeveyn kontrol stratejilerinin ergenlerin riskli davran??lar? üzerindeki etkisini incelemek için de?erli bir kaynak sa?lamaktad?r.

Yap?

Ölçek, toplamda 27 maddeden olu?makta ve 7 farkl? alt boyutu ölçmektedir. Bu alt boyutlar, ebeveyn izlemesi davran??lar?n?n kapsaml? bir yelpazesini temsil eder. Ölçe?in yap?sal modeli, ebeveynlerin hem proaktif (do?rudan bilgi edinme) hem de reaktif (k?s?tlama ve kontrol) stratejilerini içerir.

Ölçülen temel yap?, ebeveynlerin ergenin faaliyetleri, arkada? çevresi, akademik durumu ve dijital kullan?m? hakk?ndaki bilgi edinme çabalar?d?r. Bu yap?, ergenlik dönemindeki özerklik geli?imi ve risk alma davran??lar?n?n anla??lmas? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?nda, kapsam geçerli?ini sa?lamak amac?yla uzman görü?üne ba?vurulmu?tur. On iki uzman?n de?erlendirme puanlar? **Kendall W analizi** ile de?erlendirilmi?tir.

Yap?lan analiz sonucunda, uzman puanlar? aras?nda istatistiksel olarak anlaml? bir fark?n olmad??? (Kendall W=0.437, p=0.133) saptanm??t?r. Bu bulgu, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? temsil etmede uzmanlar aras?nda yüksek düzeyde bir uyum oldu?unu göstermektedir, bu da ölçe?in iyi bir kapsam geçerli?ine sahip oldu?unu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Anne-Baba ?zleme Ölçe?i'nin güvenirli?i, çe?itli istatistiksel yöntemler kullan?larak incelenmi?tir. Güvenirlik analizleri kapsam?nda; **iç tutarl?l?k analizi**, madde-alt ölçek toplam puan korelasyonu ve test-tekrar-test güvenirlik yöntemleri kullan?lm??t?r.

?ç tutarl?l?k analizi, ölçe?i olu?turan maddelerin ayn? yap?y? ne derece ölçtü?ünü gösterir. Madde-alt ölçek toplam puan korelasyonlar? ise her bir maddenin ait oldu?u alt boyutu temsil etme gücünü ortaya koyar. Test-tekrar-test yöntemi ise, ölçek puanlar?n?n zaman içinde ne kadar istikrarl? oldu?unu belirleyerek ölçe?in zamana kar?? dayan?kl?l???n? kan?tlamay? amaçlam??t?r.

Faktör Analizi

Ölçek, uyarlama çal??mas?nda tan?mlanan yedi alt boyuttan olu?maktad?r, bu da orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültüründe de korundu?unu veya benzer bir yap?n?n ortaya ç?kt???n? dü?ündürmektedir. Ölçe?in 27 maddesi, a?a??daki yedi farkl? faktör (alt boyut) alt?nda grupland?r?lm??t?r:

Dolayl? ?zleme (7 madde)
Do?rudan ?zleme (3 madde)
Okul ?zlemesi (4 madde)
Sa?l?k ?zlemesi (4 madde)
Bilgisayar ?zlemesi (4 madde)
Telefon ?zlemesi (2 madde)
K?s?tlay?c? ?zlemesi (3 madde)

Bu faktör yap?s?, ebeveyn izlemesinin tekil bir davran?? yerine, farkl? ba?lamlara ve yöntemlere ayr?lm?? çok boyutlu bir yap? oldu?unu desteklemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Yaz?l? Anket Tipi

Language Available: Türkçe

Population Group: Ergenler

Age Group: Belirtilmemi? (Genellikle ergenlik dönemi, 12-18 ya? aras?)

Population Details: Ölçe?in uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki ergen popülasyonu üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: Ölçek, 4'lü **Likert Tipi** bir derecelendirme ile yan?tlanmaktad?r. Yan?t seçenekleri s?kl??? temsil eder (1=0 kez - 4= 5 veya daha fazla kez). Yüksek puanlar, ilgili izleme davran???n?n ebeveyn taraf?ndan daha s?k uyguland???n? göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Kontrolü, Anne-Baba Tutumlar?, Ergen Davran??lar?, Psikometri, Skala Adaptasyonu, Uzman Görü?ü, Kendall Katsay?s?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: hulya.karatas35@gmail.com

Correspondence Address: Hülya Karata? (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2011 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?yla ilgili izinler ve olas? ücretler için sorumlu yazar Hülya Karata? ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir: anne-baba-izleme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Karata?, H., Öztürk, C. (2011). Anne-Baba ?zleme Ölçe?inin psikometrik özellikleri. Anadolu Psikiyatri Dergisi(12), 151-157.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ara?t?rma makalesine Ulakbim üzerinden eri?im linki: uvt.ulakbim.gov.tr

Anne-Baba ?zleme Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, 7 alt boyut ve 27 maddeden olu?maktad?r. A?a??da, her alt boyutu temsil eden örnek maddeler ve madde say?lar? (m) belirtilmi?tir:

Dolayl? ?zleme (7m): Arkada?lar?nla tan??mak istedi.
Do?rudan ?zleme (3m): Seninle neler planlad???n hakk?nda konu?tu.
Okul ?zlemesi (4m): Ev ödevini bitirip bitirmedi?ini kontrol etti.
Sa?l?k ?zlemesi (4m): Ne yedi?ini kontrol etti.
Bilgisayar ?zlemesi (4m): Evde bilgisayar? herkesin aç?k ve kolayl?kla görebilece?i bir yere yerle?tirdi.
Telefon ?zlemesi (2m): Telefon konu?malar?na zaman s?n?rlamas? koydu.
K?s?tlay?c? ?zlemesi (3m): Dolap ve çekmecelerini kar??t?rd?.

ARABPSYCHOLOGY.COM